

Zkrácení doby oddlužení z pohledu věřitele

📅 9. 11. 2020

Pavel Fabian
Užíváme cookies, abychom vám zajistili co možná nejsnadnější použití našich webových stránek. Pokud budete nadále prohlížet naše stránky předpokládáme, že s použitím cookies souhlasíte.

Souhlasím

V pondělí 2. 11. 2020 vláda ČR schválila návrh novely insolvenčního zákona, která by v budoucnu pro všechny fyzické osoby bez rozdílu jakožto dlužníky znamenala zkrácení délky nově zřízených oddlužení z dosavadních pěti let na roky tři.

Dle slov tiskového mluvčího Ministerstva spravedlnosti Mgr. Vladimíra Řepky by tento nový tříletý režim oddlužení mohl platit v insolvenčních řízeních fyzických osob zahájených již po 1. 7. 2021.

Současná ministryně spravedlnosti Mgr. Marie Benešová tuto snahu novelizovat stávající insolvenční zákon vysvětluje jednak současnou situací způsobenou pandemií koronaviru a s tím souvisejícími komplikacemi finanční situace mnoha českých občanů, tak také zákazem diskriminace a principem rovnosti v přístupu k druhé šanci pro dlužníky dle evropského práva.[1] Tato novela by díky tomu mohla pomoci ekonomicky zasaženým občanům zmírnit dopady pandemie na jejich finanční situaci a pomoci jim se vypořádat s dluhy.

Již počátkem tohoto roku zažil insolvenční zákon několik změn týkajících se délky oddlužení. Jednou z nich bylo zpřístupnění pětileté formy oddlužení veškerým fyzickým osobám, a tedy i těm, kterým vzešly dluhy z podnikání. V současné době je tedy možné, aby byly oddluženy všechny fyzické osoby za dobu 5 let, přičemž v případě, že splní hranici 60 % uhrazení pohledávek nezajištěných věřitelů nebo jsou starobními či invalidními důchodci II. či III. stupně, pak je možné o splnění oddlužení rozhodnout již po 3 letech. Novela zákona však možnost oddlužení po 3 letech umožňuje pro všechny, a to aniž by bylo nutné výše zmíněné uspokojení věřitelů. Zároveň by bylo možné tímto způsobem oddlužit jak fyzické osoby nepodnikatele, tak fyzické osoby podnikatele s dluhy z podnikání.

Jak však tato novela, která bezesporu svědčí ve prospěch dlužníků, dopadá na jejich věřitele?

Dle Ministerstva spravedlnosti jsou práva věřitelů novelou zákona chráněna stejně, jako je tomu nyní. Podmínkami oddlužení nadále zůstává nutná poctivost dlužníka v průběhu celého řízení stejně tak jako jeho schopnost splácet dluhy vzniklé z pohledávek nezajištěných věřitelů, a to alespoň tolik, kolik činí pohledávky insolvenčního správce.[2] Poctivost dlužníka je vyžadována stejně jako dosud, v případě jeho nepoctivého chování obvykle následuje zrušení schváleného oddlužení. Takto situaci vidí teorie, avšak ne jeden věřitel, včetně České asociace věřitelů, se vůči tomuto výroku staví spíše skepticky.

V současné době je splnění oddlužení podmíněno mimo jiné povinností dlužníka k plnému uspokojení pohledávek věřitelů, přičemž ve smyslu § 412 a odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon), je tato povinnost považována za splněnou i v případě, že v době probíhajícího oddlužení

Užíváme cookies, abychom vám zajistili co možná nejsnadnější použití našich webových stránek. Pokud budete nadále prohlížet naše stránky předpokládáme, že s použitím cookies souhlasíte.

Souhlasím

věřitelům dlužník splatil alespoň částku odpovídající výši 30 % jejich pohledávek. Pokud nedojde k uspokojení věřitelů ani v této části, pak soud zkoumá, zda dlužník během celého oddlužení vyvíjel snahu pro co nejvyšší uspokojení nezajištěných věřitelů. Při neuspokojení věřitelů ani z 30 % však musí dojít k uspokojení způsobem, jenž je předvídan § 395 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona. Dlužník dle něj musí být schopen uspokojit v plné výši pohledávky podle § 168 odst. 2 písm. a) (odměna a náhrada hotových výdajů insolvenčního správce), přičemž výše splátky ostatním věřitelům, včetně věřitelů pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených jim na roveň, nesmí být nižší než tato pohledávka. Dlužník musí být zároveň schopen uhradit odměnu sepisovatele insolvenčního návrhu a pohledávky ve smyslu § 169 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona (výživné ze zákona). V současné době tak dlužník, který nemá stanoveno výživné a který neuhradil odměnu za sepsání insolvenčního návrhu, musí uhradit minimální částku 2 320 Kč měsíčně.

Jestliže by však měl dlužník tuto minimální splátku hradit po dobu 3 let, pak by došlo ještě k dalšímu snížení uspokojení věřitelů. Tato skutečnost budí značnou nevoli ze strany věřitelů, a to především proto, že vznáší pochybnosti o čistých úmyslech dlužníků. Pokud tato podmínka nebude dále zákonem vyžadována, může dojít ke ztrátě motivace na straně dlužníků dluhy poctivě splácet. Tato skutečnost naopak může u dlužníků vyvolat domněnku, že mohou dluhy vytvářet a hromadit s vědomím, že věřiteli dlužnou částku nemusí dále splácet.

Přijatelnou možností v této situaci by pro věřitele bylo eventuální zpřísnění podmínek splnění oddlužení, pakliže se má délka celého řízení zkrátit bezmála o polovinu. Zajištění alespoň částečného uspokojení věřitelů je jedním ze základních pilířů, na nichž insolvenční zákon staví. Možnost zachování podmínky splacení určitého procenta z celkové dlužné částky by pro věřitele představovalo alespoň částečnou záruku, že jejich právo bude i nadále vymahatelné, a oni tak zcela nepřijdou o své finanční prostředky. Přestože je oddlužení sanačním způsobem řešení dlužnických problémů a má docílit jeho zapojení zpět do plnohodnotného života, nelze takto činit na úkor věřitelů.

JUDr. Ing. Pavel Fabian, advokát a insolvenční správce

Ilustrační foto: Pixabay

[1] Ministerstvo spravedlnosti. Vláda zkrátila nová oddlužení z pěti na tři roky, tisková zpráva [online]. Praha, 2. 11. 2020. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/tiskove-zpravy?clanek=vlada-zkratila-nova-oddluzeni-z-peti-na-tri-ro-1>
Užíváme cookies, abychom vám zajistili co možná nejsnadnější použití našich webových stránek. Pokud budete nadále prohlížet naše stránky předpokládáme, že s použitím cookies souhlasíte.

[2] tamtéž

Souhlasím